

Hid:

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhely: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — II. évfolyam. 55. szám. Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.
Hirdetések ára: 2. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Debreczen, 1913.

Péntek, március 7.

El kell tűnniök.

Eltelt tehát a végzeteljes nap anélkül, hogy embervér áztatta volna az utcákat.

Minden igazságos embernek el kell ismernie, hogy soha még felelősségteljesebb helyzetben halandó nem volt azoknál a férfiaknál, akik ma Magyarország közvéleményét képviselik és akiknek egy kézmozdulatába került volna, hogy megakasszák az ország életműködését és emberek százait, talán ezreit dobják oda egy rothadt, haldokló rendszer kétségbeesett boszuszomjának áldozatul. — Egy intés és a tömegek nekirohantak volna az előreszegzett szuronyoknak, a lövésre kész gépfegyvereknek. Lehet-e oly elvakult kormányparti elmét képzelni, mely kétségbevonná, hogy csak az ellenzéken és a mellette híven kitartó szociáldemokrata pártvezetőségen mult, hogy mindaz a szörnyűség bekövetkezzék?

És a katasztrófa mégis elhárult. Ki háritotta el? Salán a kormány az előrelátásával? Talán a kormánypárt tekintélye, befolyása, okossága latbavetésével? Nem! A vérengzést, a felfordulást, az általános sztrájkot azok háritották el, akiknek javára és támogatására azt előkészítették és megszervezték; azok, akiknek abból egyedül lehetett volna hasznuk, sikerük, előnyük, előhaladásuk; azok, akiknek a tömegek odakinálták magukat lépcsőül, hogy megszenvedve éreztük, győzelemhez segítsék őket. Az elenzék vezérei vetették oda egész erkölcsi tőkájukat a harcra kész munkásság elé, hogy elhárítsák az országról a csapást és megmentsenek a mészárlásra emelt hóhérbárdtól sok becsületes emberéletet.

Miért tették ezt? Csak egy okot lehet erre elképzelni: a lelkiismeret, az

emberszeretet, az áldozatra szánt néptömegekkel való testvéri együttérzés vezethette csupán a becsületes férfakat. Megisméltódott a bibliai pör, melyet a végzet salomoni ítélete eldöntött most is megfelcsebezhetetlenül. Kiderült csalahatalatlan tisztasággal: kié, kinek gyermeke, kinek szívéhez van nőve a nép, melynek birásáért pörbe szállt és pörben áll hetek és hónapok óta a Lukács-Tisza-rendszer a magyar ellenzékkel. Amazok ketté akarták hasítani, hogy véresen, holtan is birhassák; ezek visszariadtak a borzalmas istenítélet elől és inkább készek lemondani birásáról, sem hogy vérbefagyva, összevagdálva kelljen látniok, ki oly közel áll szívékhöz: e szegény, szerencsétlen országot.

Hogy jön-e most a bíró, ki a zsidók királyának bölcseségével levonja az igazságot az ideggyöttrő bizonyítási eljárásból? Mi azt hisszük, hogy igen. A lemondó önzetlenség és a legalacsonyabb önzés ily éles szögben való szembekerülése nem maradhat hatás nélkül a magyar politikai élet további fejlődésére és a nemzet sorsára. A sztrájk elmaradása, a vérfürdő elhárítása okvetlenül kinullázta Lukácséknak azt a gonosz reményét, hogy a vér és pusztulás talán el fogja terelni a közfigyelmet és a sorsunkat intéző hatalmak megfontolását azokról a szégyenteljes bűnökről, amelyeknek kiderülte nemcsak egy európai ország élén, de egy tisztességes társaság kebelében való megmaradásukat is erkölcsi lehetetlenséggé teszi. Hogy nem lett sztrájk, az mindenkinek jó lehet, csak nekik rossz, akik mint a rend bajvivói szerettek volna újból érdemeket szerezni a nélkülözhetetlenség pózába helyezkedni.

Nincs kit legyilkolni, tehát feleslegessé váltak. El kell tűnniök és el fognak tűnni az erkölcsi megvetés jeltelen temetőjében.

Mit tárgyal a közgyűlés?

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A jog- és pénzügyi bizottság 1913. év március 7-én, pénteken délután 3 órakor a városháza kistanácstermében ülést tart a következő tárgysorozattal:

Szeged szab. kir. város közönségének megkeresése a Budapest—orszovai és Nagyvárad—fiumei vonalakon járógyorsvonalokon a III. osztályú kocsik járatása és Nagyvárad—fiumei vonalon gyorsvonal beállítására iránt intézett felterjesztések támogatása tárgyában.

M. kir. földmívelésügyi miniszteri leirat a sáskairtási célokra utalványozott előlegből még fennálló összeg megfizetése tárgyában.

Jászberény r. t. város képviselőtestületének megkeresése, melyben a nagyvárosok országos kongresszusának a vámpolitikai központba történt belépése ellen tiltakozik és idevonatkozó határozatának támogatását kéri.

Gazdasági bizottsági javaslat a Csáky János hasznabérletéből a MAV. gépjavitó műhely céljára elvont 3 hold 315 négyszögnyi területért kárpótlás adása iránt.

A város belterületéhez újabb csatolt kertéségi területek szabályozása tárgyában alkotandó szabályrendelet tervezet.

Dr Vargha Lajos kérvénye a Vénkertben eszközözlendő építkezés ügyében.

Közlekedési bizottsági javaslat a Debreczen—nyirbátori h. é. vasút kérelmére, melyben a Nyiradony—Nyirbéltek h. é. vasút építéséhez törzsrészevény hozzájárulását kéri.

Ugyanaz a Nagyerdőn épülő Népszanatóriumhoz vezető ut kiépítése tárgyában.

A világítási vállala előterjesztése a város belterületéről s ahhoz kapcsolandó kertésgekről s egyéb külterületekről egy métermértékű térkép elkészítése tárgyában.

Egyéb esetleges folyó ügyek.

A „Bikszádi” Gyógy-ásványvíz
természetes
vegyi alkotászeinél fogva a legjelesebb. Gyógyhatása fölülmúlja a hasonlítottatellu kü földi ásványvizeket. Hurutos bántalmaknál páratlan. Az ideit termésü savanyu borral vegyítve kellemes ital. Kapható mindenütt. Árjegyzéket kívánatra küld a „BIKSZÁDI” GYÓGYFÜRDŐ IGAZGATÓSÁGA.

Vizvezeték, Gyenes Antal, Miklós-utca 29. sz.
csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kiviteben, jótállás mellett — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítek. Házak évi jórésben tartási cseke y ajzásáért elvállalom.

Jogrend és pálinka.

Az a máramarosi rutén paraszt akit törvénysértés miatt három hónapi fogházra ítélték, így kiáltott fel:

— Miért nem eskettetnek meg az urak arra is, hogy soha többé nem iszom pálinkát?

Ebben az egy mondatban benne van az a rettenetes szolgaság, amelyet a pálinka miatt visel ott ez a nép. Rabja az alkoholnak és gyűlöli is egyben, hiszen lehetetlen józan pillanataiban be nem látnia, hogy nemcsak anyagilag teszi tönkre az ital, de bajokba, verekedésekbe, gyilkosságokba sodorja.

Amikor aztán a rutén paraszt a pálinka miatt valami veszedelembé jutott, leüli a maga büntetését, hazamegy, s beállít a papjához. (Minden máramaros vármegyei rutén pap tud ilyen esetekről beszélni.) Gyertya és fészület előtt meesküszgik, hogy soha többet pálinkát, bort, sört nem iszik. S állja is a fogadást emberül. Mert a pálinka nagy ur, hanem a templomban gyertya és fészület előtt tett eskü még nagyobb. S attól kezdve eljár ugyan tereferérea korcsmába, de csak szódavizet iszik.

Máramaros vármegyei papok beszéltek, hogy egy időben az volt az esküforma: sem otthon, sem máshol, sem a korcsmában nem isznak. Erre ittak a korcsmaudvarban. Akkor áttértek arra az eskümnitára, hogy semmiféle szeszest italt nem isznak. S vannak már egész községek, amelyek letették az esküt és azt nem is szegik meg soha. Még a legszenvedélyesebb ivók sem. (Ámbár láttam Pálosretetén két olyan embert, akik felébredt H szenvedélyüket Hoffmann-cseppel és sóborszeszel elégitették ki.)

Es nem lehet nevetni ezen a csalafintaságon. Hanem megható az a primitív hit, amely olyan emberfeletti erőt ad ezeknek a szegény emfereknek, hogy még a saját lázadó, vándorlólegény, koldus, vagy amolyan se városba se faluba nem való idegen, akinek tulajdonképpen otthona mindig csak az országút.

A kunyhóban.

A domb felől egy legény közelgett, vörös szakállu, görnyedt vállu. A megyei biztos felesége, Julie, nem szívesen engedte be ajtaján. Nem félelemből, idegenkedett: nagy darab asszony volt meg is szokott mindenféle embert idefönn a Neróme-szorosmenti kis házikóban. Akik bekopogtattak, ritkán keltettek bizalmat benne; nagyrítván járt erre más, mint vándorlólegény, koldus, vagy amolyan se városba se faluba nem való idegen, akinek tulajdonképpen otthona mindig csak az országút.

Valami galád mosoly ült a vándorlólegény arcán; sunyin körülnézett, felig fagyott kezeit dörzsölgetve, pihenőt és egy kis meleg ételt kért.

— Bejöhet — felelte mégis az asszony. Nagy polyhékben hullt a hó és kellemetlen februári szél füttyült az ablaktáblákon.

A legény a tűz mellé ült, levette viharvert kalapját s a kis, ötesztendő Pierre-vel beszélgetett. Pierre a burgonyákat hámozta, óvatosan fogta a puha, meleg darabokat, míg a vöröshajú hosszú utjáról beszélt. Vándorló boltos volt, a városba igyekezett, szalagokat, gombokat, szappant, kenőcsöket vásárol, mert egész készlete kifogyott. Beszéd közben vigorgott, kellemetlenül hasonlított egy vásáros komédiáshoz.

A gyerek kacagva hallgatta, míg Julie türelmetlenül várta az urát. A biztos Salersba ment eladni a borjúkat, négy mértődnnyire volt a városka. Igaz az utat senki sem ismerte jobban mint ő, de pénzzel, sok pénzzel jött haza

Amikor ennek a három hónapra esített embernek a feljajdulását olvassuk, azt kérdezhettek: csakugyan miért is nem eskettetik meg a bíróságok az embert arra, hogy többet nem iszik?

Mert tisztában kell azzal lenni, hogy sem törvénynek, sem az etikának nincsen meg a rutén előtt az az ereje, ami emgvan a pálinkának. Semmiféle három hónapi fogházért az le nem fog mondani az italról. Ő maga is tudja ezt. S mert azt is tudja, hogy a pálinka még ennél nagyobb bajba sodorhatja: rá gondolt erre a félelmetes zsarnokra s ellene egy még nagyobb hatalomhoz: az eskühöz menekül képzelete. Miért nem eskettetik meg, hogy többé nem iszom? Hiszen akkor mentesítenék örökre a pálinka és a bűn ellen!

Higgye el mindenki, érdemes lenne a rutén paraszt alkoholszenvedélyét s az alkohol-ellenese skünök egymásközi viszonyát tanulmányozni. És bizonyos lenne hogy akkor arra a konkluzióra jutnának, amire mi. Mi ugyan minden olyan rutén bűnözőt, akit az alkohol kergetett bajba, kiszabadulása után bírák és pap jelenlétében megeskedtetnék arra, hogy soha többé nem iszik szeszestalt. Minél ünnepelesebb formák között, mert csak az ilyen eskünek van hatása előtte.

Lehet, hogy jogészkok mosolyognak ezen az ötleten, de bizonyos, hogy a mosolygók nem ismerik a viszonyokat s nem győződtek meg még arról, micsoda nagy hatalom az az eskü, amit a rutén paraszt a fészület és a papja előtt tesz. Nagyobb mindennél, sőt az egyetlen, amivel az igazságszolgáltatás védheti a jogrendet az alkohol bűnei ellen.

Hirdessen

az „**UJ DEBRECZEN**“-ben,
Debreczen város egyetlen valóban
független ellenzéki lapjában.

!! Olcsó hirdetések !!

Béke előtt.

Szünetelnek a hadműveletek.

A béke közvetítésére komolyabb lépések is történtek legutóbb érkezett távirataink szerint a Balkánon. Athéni hivatalos jelentés szerint a nagyhatalmak követői ugyanis közölték a görög külügyminiszterrel, hogy a porta közvetítést kért a béketárgyalások megindítására. A szövetségesek nevében azután kijelentette a görög külügyminiszter, hogy előbb tanácskozásokat kell folytatni a négy Balkán-államnak egymás között. A békekötés tehát nincsen a közvetlen közelben, dacára annak, hogy egy angol lap értesülése szerint már holnap megtörténik. Ez aligha komoly információ, tekintve, hogy Törökország nem is gondol arra, hogy a bolgárok követeléseit teljesítse. A határkérdéstől eltekintve, a hadikérdéstől tudni sem akarunk Konstantinápolyban. A nagyvezér és Said herceg külügyminiszter egyértelműen oda nyilatkoznak, hogy a kárpótlás fizetését nem engedi meg az ország anyagi helyzete, különösen az endezettebb viszonyok közötti levő Bulgáriával szemben. A magatartás, hogy Törökország nem engedi át sorsa intézését a békekötéseknél Európának, még mindig megvan Konstantinápolyban: a nagyvezér kijelentette ugyanis, hogy a hatalmak nem intervénálnak, hanem csak jó szolgálatokat tesznek a béke ügyében. Különb a bolgár sereg helyzete sem rózsás, Drinápoly környékén a hadműveletek napok óta teljesen szünetelnek a hideg miatt és a téborban egyre nagyobb mérvűvé vált a járványos betegségek pusztítása. A béketárgyalások esetére a török delegátusok és a Balkán-államok kiküldöttjei Párisban találkoznak, míg a román-bolgár határkiigazításnak ügyében Péterváron folynának a tárgyalások.

biztosan. Julie ismerte a Neróme-szoros útját...

Végre megérkezett.
— Hogy az ördögbe — dörmögte valaki a küszöbön.

— Kedvesem, úgy sajnálalak ebben a förgötegben!

Tagbaszakadt, vállas férfi a biztos.

— Hét bizony jobb idebenn, ugy-e pajtás? — fordult a tűznél melegedőhöz.

Julie türelmetlenül kérdezte a borjúk felől.

— Kétszázhetven frankot hozok anyjuk, ez oszt pénz, mi? Nézd csak! Tehénbörerszenyét előhuzta s a tartalmát: aranyat, ezüstpénzt, réz darabokat az asztalra szórta. A jövevény ragyogó szemekkel hallgatta a pénz csengését.

— Na és most elő a borral, asszony! Keverd meg a levest, te is kis fickó tedd a lábosba a krumplikat. Megnézem a Riskát, mindjárt jövök.

Az idegen mókázott, a kis fiu nagyokat kacagott, míg a burgonyákat rakosgatta. Egyszerre odafordult a legényhez.

— Csak anya sózhatja meg, magának nem szabad.

— Én? Hozzá se nyultam. Hallgass...

— De igen, én láttam. Amikor azt mutatta, hogy ugrik a kis nyul, valamit a lábosba szórt.

— Csacska fickó te! Talán a kis nyul lábát látad. Én ugyan meg se néztem a lábost. Na nézd csak, hogy ugrik a tapsifüles, ha vadász közeledik. Látod?

— Igen, — mormogta a kis fiu. Megfelemlítette az idegen szemének vad ragyogása.

Julie bejött a borral és a sóhoz nyúlt. A

kis fiu halkán susogta:

— Ne sózza meg. A bácsi megszóta és azt mondja, nem igaz, de én láttam.

— Megsózta? — szolt elképedve az asszony. Halkan figyelmeztette, hogy semmit se szóljon. A tűzre rakott és terített.

Pompás káposztaleves illata járta be a kunyhót, a biztos is bejött és egy sajtár tejet, friss sajtot hozott magával.

— Éhes vagyok, fiam. Kutyja egy idő.

— Gyere csak, segíts, tedd be az ablakdeszkákat.

Inkább tekintetének, mint kívánságának engedett és feleségéhez lépett.

— Vigyázz! A kicsi látta, hogy valamit szórt a levesbe. Tán valami ördög pirulát...

A biztos fogait szitta, majd mindketten leültek az asztalhoz s felszólították az idegent, telepedjen közéjük. A levest némán kanalazták.

Julie az asztalra állította a burgonyát; a kis Pierre-re nézett, hogy ne kérjen még. Vérták, had dveggen az idegen legelőbb. Az idegen azonban nem evett. Apró kenyérgolyókat gyurkált és nevetgált a kis fiura.

— Miért nem vesz — kérdezte a biztos. Csak nem veti meg ezt a fejedelmi fögést! Nézze, milyen izletes!

— Csakugyan, de jóllaktam. Nagyon mohón ettem a levest. Rég nem ettem többet egy tél ételnél... — mondta busan.

A biztos udvariasan nőgatta, kinálta, mint a jó házigazda, aki tudja a kötelességét. De az csak nem nyult a tálhoz.

Akkor aztán felállt, és a szekrényhez ment, majd visszazólt.

A béke közvetítése.

Athénből jelentik: Tegnap este 7 órakor a hat nagyhatalom követői a külügyminisztériumba mentek és közölték Koromilasz külügyminiszterrel, hogy a porta közvetítésre kérte fel a hatalmakat a békekötés közvetítése érdekében. Azt a kérdést intézték a miniszterhez, vajjon Görögország ezt a javaslatot elfogadja-e. A külügyminiszter meleg köszönetet mondott a nagyhatalmak képviselőinek és megfontolási időt kért hogy válaszadás előtt a szövetségesekkel tanácskozzon.

Belgrádból jelentik: Tegnap délután öt órakor a nagyhatalmak képviselői megjelentek a külügyminisztériumban és kérdést intézték Pasic miniszterrel az iránt, vajjon a szövetséges Balkán-államok elfogadják-e a nagy hatalmak közvetítését a Törökországgal való békekötés érdekében. Pasic miniszterelnök azt válaszolta, hogy a szerb kormány a szövetségesekkel való ömegállapodás után közölni fogja elhatározását.

Konstantinápolyból jelentik: Az Ikdam szerinta tegnapi minisztertanács a pétervári török nagykövetnek a Pétervárott folytatott béketárgyalásokról szóló jelentését tárgyalta és elhatározta, hogy új utasításokat küld a nagykövetnek, amelyek alapján reméli, hogy a török-bolgár határkérdésben fennálló nézeteltéréseket meg lehet szüntetni.

Az albán kongresszus véget ért.

Triesztből jelentik: A kongresszus memorandumát rövid tárgyalás után elfogadták. Az elnök a kormányformával kapcsolatban kijelentette, hogy reméli, hogy mielőbb egy európai herceget üdvözölhetnek az albánok trónjukon. Az elnök kijelenti azután, hogy a kongresszuson Ausztria-Magyarországról és Olaszországról volt csak szó. A kongresszusnak nem szabad megfélekednie arról, hogy Németország is Albánia barátai közé tartozik. Ezután Tuza brdikai katolikus pap I. Ferencz József öfelségét és az olasz királyt, valamint Berchtold gróf és San Giulano külügyminisztert ün-

— Na majd meghozom én a maga étvagyát. Ugy látszik, maga szereti a jó falatot, na hát, ezt tudom Isten, el nem felejt.

— Józsi, még innék — felelte a vendég. A biztos soká keresgél.

— Na ez ugyancsak finom lesz! — szólt a vőnőshaju.

— Öhöm!

— Jézus, kiáltott felugorva a legény. Alig másfél méternyire tátongett a puská csöve. A biztos felhuzta a ravaszt és odaszólt:

— Gyorsan, vagy lövök... Edd meg a főztedet. De hamar... Ha hérmat számolok és nem eszel, jaj neked!

A vándor kékült-zöldült kinjában.

— Egyél svihék, vagy beléd fojtom a szuszt!

— Dóbd ki — könyörgött az asszony.

— Csend legyen! Az ilyen pokolfajza nem érdemel kegyelmet. Eredj ki a kis fiúval az istállóba.

— Segítetek rajtam, — könyörgött a legény. Az anya kis fiúval kiszaladt.

— Egy... kettő...

Az ember határra járva kivett egy burgo nyát, beleharapott s felordított, mint a sebzett állat. Lenyezte s az asztalra bukott, két kezére fogta a fejét és reszketett.

— Jól tetted, hogy etél. Mert én nem kiméltelek volna, a kátyvasztásod talán megkímél. Levette a puskát és várt.

Az ember felugrott, egyet rándult s elbukott. Görcs huzta össze a tagjait s pár perc alatt kiszívta magát. A biztos kezét a szívére tette és halkán morgogta:

— Az se kímélt, a magad főztje se.

Louis Deizons.

nepelte és kifejezte irányukban a kongresszus mély háláját az albán ügy előmozdításáért. A kongresszust erre berekesztették.

Nyugalom a harctéren.

Szófiából jelentik: Szomorúan hangzó a jelentés, amelyet a hadügyminisztérium ma a főhadiszállásról kapott. A nagy hideg, a folytonos havazás és hófúvások miatt minden hadművelet szünetel. Drinápoly ostroma három hét óta nem halad előre, a táborokban rémítő arányokban terjednek a fertőző betegségek, minden vasuti forgalom megakadt és eleséget sem lehet szállítani.

Cáfol a nagyvezér.

Párisból jelentik: Konstantinápolyból táviratozza a «Journal» tudósítója: Mahmud Sefket pasa nagyvezér ma úgy nyilatkozott, hogy a békekötés nincs olyan közel, mint egynémely helyen tudni vélik, mert a porta most éppoly kevéssé hajlandó Drinápolyról lemondani, mint eddig és hadikárpótlás fizetéséről szó sem lehet.

Szerbia hű szövetséges.

Belgrádból jelentik: A szerb kormány új csapatokat küldött a Skutarit ostromló montenegrói haderő segítségére. Ezt ma hivatalosan is elismerik s a kormány a hozzá közelálló lapokban közölteti hogy Szerbia híven állja a szövetséget, amely megköveteli, hogy amint Drinápoly elé két hadosztályt küldött, úgy küld Montenegrónak is támogatást és Görögország is számíthat részéről fegyveres segítségre, mikor arról van szó, hogy közös erővel semmisítsék meg a közös ellenséget.

A leszerelés.

Párisból jelentik: A tárgyalások a pétervári és a bécsi külügyminisztériumok között simán haladnak s most már annak az okmánynak megszövegezésén van a sor, amely kölcsönösen elrendeli a leszerelést. Pétervárott kedvező hatást gyakorolt az osztrák-magyar monarchiának az a hivatalos nyilatkozata, hogy a déli csapaterősítések nem jelentenek fenyegetést Szerbia ellen.

Megrongált angol hajó.

Párisból jelentik: A Márvány-tengeren a francia hajókon kívül a Moeris angol személyszállító gőzökre is tüzetek a bolgár ágyútegek. A Moeris súlyosan megsérült. Egy gránát a hajó belsejében csapott le, ott felrobbant és ott nagy károkat okozott. A hajó parancsnoka a szétrobbant gránát részeit eljuttatja az angol tengerészeti hatóságoknak.

Páris és Pétervár.

Londonból jelentik: A béketárgyalások a török delegátusok és a Balkán-szövetség megbízottai között Párisban, a határigazító tanácskozás pedig Románia és Bulgária közt Pétervárott lesznek.

Modern és a legjobb
VILLAMOS
berendezések
rendelje meg

Földvári-nál
üzleti telefon 188 — gyári telefon 816.
Tanuló felvétetik.

Színház.

1913. március 6-án, csütörtökön, (A) bérletben:

NEBANTSVIRAG.

Operette 4 felvonásban.

Heti műsor:

Pénteken: Elnökné, vigjáték. Ujdonság. B) bérlet.

Szombaton: Elnökné, vigjáték. C) bérlet. Vasárnap délután: Vig özvegy, operette. Mérsékelt helyárakkal. Bérletszűnet. — Este: Trilbi, dráma. Sebestyén Géza, a Magyar Színház művészeinek fellépte. Kis bérlet.

Hétfőn: Frankfurtiak, vigjáték. Sebestyén Géza fellépte. A) bérlet.

Kedden: Velencei kalmár, színmű. Sebestyén Géza fellépte. B) bérlet.

SZÍNHÁZI HIREK.

Elnökné. A Vigszínház ezidei sláger-darabja kerül holnap, pénteken bemutatásra. A nagy humorral megírt francia bohózat (piros-színlapos) kitűnő kiosztásban kerül nálunk színre. A darabot Kemény Lajos nagy gondossággal rendezte. Az igazgatóság egy rendbeli teljes új díszletet festetett a bohózatához. A főszerepek H. Serfőzi Etel, Vajda Ilonka, Kiss Mariska, Vémos Gizi, Kemény Lajos, Lajthay Károly, Kormos Ferencz, Székely Gyula, Pethő Pál, Szászhalmy György kezeiben vannak.

Sebestyén Géza vendégjátékai iránt élénk érdeklődés mutatkozik; ma már az összes előadásokra lehet jegyet váltani. Első fellépése vasárnap, a hó 9-én lesz. Színre kerül «Trilbi» amelyben a darab egyik műszerépet, Svengélit játsza Sebestyén. Kivüle a főszerepeket Halassy Mariska, H. Serfőzi Etel, Uti Gizella, Pethő Pál, Szilágyi Ernő, Lajthay Károly, Kormos Ferencz, Szathmáry Ferencz, Szászhalmy György, L. Farkas Pál stb. játsszák.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután 5 órakor, mérsékelt helyárakkal a «Vig özvegy» kerül színre. A címszerepet Zilahyné S. Vilma játsza, míg a többi főszerepet Falussy I., Borbély Lili, Kormos F., Kassay Károly, Szabo Gyula stb. játsszák. Este rendes helyárakkal, kisbérletben Sebestyén Géza, a budapesti Magyar Színház művészeinek vendégfelléptével «Trilbi» színmű kerül színre.

A debreczeni moziba járó közönséget meglepni a mozgóképek csodálatos tisztasága, plasztikus szépsége amit az «Apolló» vetítő falán lát. Ennek egyik oka, hogy a gépek a legmodernebbek s hogy egyenárammal dolgozik a másik fontos körülmény hogy az Apolló-színház méreténél fogva abban a helyzetben van hogy úgy a sláger-, mint a mellékképek megjelenés napján, vagyis egyidejűleg mutatja be az előkelőbb pesti mozgóképekkel, sőt nem egyszer meg is előzte. A hétfőn bemutatott S. Grandais-kép, a «Kalaptü», ami a budapesti Corzó mozgóban csak tegnap lett «Madame et Monsieur» címen előadva, szintén először az országban nálunk lett levetítve. Nagyobb és nevesebb képek: Sétán, Az apa, Csikós, Alarcz alatt, A démon, Elhangzott dalok, Csipkeverő lény, Egy asszony rabja, A titok és még több mellékkép mind egyidejűleg lett előadva a pesti mozgóképekkel. Most szintén A trónörökös című szenzációs képet, amit Pesten jelenleg óriási sikerrel adnak elő, mutatja be az Apolló egy csomó új és érdekes képpel.

HIREK.

Március.

Március... Hogy is volt az hatvanöt év előtt? Valahogy úgy, mint a mesékben. Egyszerre csak megmozdult az alig város-számba vehető Pest s utána egy ország. A télen még minden rendben volt s mikor az első rügyek pelyhezni kezdtek a Tisza-parti füzesekben, Ferdinánd császár már Olmütz felé futott.

A forradalmak mindig így születnek. A zsarnokságra már képezte az óta rossz idő ez a nyugtalan véggyakat szító március. Pedig hatvanöt év előtt milyen szegény, milyen lomha-kedvű volt a Kossuth Lajos Magyarország. Ki hitte volna a sváb Pestről, hogy Petőfi szavára megmozdul és legendát csinál. Ma ennek a kis városnak a helyén, amelyre Hentzi tábornok ágyúi meredtek: egy elkeseredett, halálra zaklatott óriás magyar város áll. Egy milliányi túlfutott lelkű, öntudatos nép s az országban szanaszét ennek a népek tiszterese.

Ezek a milliók ma tudják, mit akarnak, akkor csak néhány százan tudták. Akkor idegen erők nyugtázták le, ma a saját fájának egy önző kis osztálya. Jogtiprás, törvénygazolás, büni és panama lázítja az izgatót kedélyeket s a poklok minden kinjével meggyújtja Budapestet újra március lesz. Az óriás város százezer munkása készül letenni a szerszemet és megbénultan, tehetetlenül megáll az élet Magyarország szívében. Mit gondolnak vajon azok a lelketlen és tudatlan politikusok, akik most ezzel az elkeseredett néppel dachból, gögből szembe állanak, mi forog most kockán? Igaz hogy az elkeseredés ma még nyugodt és méltóságos, még csak némén és ölbetett kezekkel akarja éreztetni a rettenetes haragját és hatalmát, de ez a százezer heverő kéz olyan rettenetes erő, mint százezer métermázsa lefojtott dinamit. Csak szikra kell és újra egy márciust jegyezhet fel a történelem.

Hatvanöt év előtt nem akadt magyar ember, aki a népjogok harcában szembe mert volna állani a néppel. Ma pénzen vásárolt magyar emberek fenyegetőznek ágyúkkal és szuronyokkal. Vajon mit gondol Bécs? Megéri Tisza Istvánnak a komédiája ezt a kétségbeejtően veszedelmes kockázatot? Ugy látszik, Bécs sohasem tanul, pedig a bécsi utca máris visszhangzik Budapest morajló készülődésére és a régi március furcsa emlékeit idézhet fel a császár városában. Pedig milyen becsületesebb dolog volna a király ígéretét valóra váltani s ujjongana ismét az egész ország s elmúlva egy sötét lidércnyomás ha volna egy jövőbe látó ember Bécsben.

A közigazgatási bizottság ülése. Debreczen város közigazgatási bizottsága Domahidy Elemér főispán elnöklété alatt tegnap tartotta havi rendes ülését melyen jelen voltak: Kovács József polgármester, Körner Adolf főjegyző, dr. Magoss György tisztii főügyész, Borsos József h. mérnök, Varga Károly árvaszéki elnök-helyettes, dr. Tüdös Kálmán t. főorvos, dr. Ternovszky Alajos pénzügyigazgató, Csánky Viktor tanfelügyelő, Mányi József műszaki tanácsos, dr. Fejér Ferencz, Szilágyi Imre Tóth István, Márk Endre, és Zöld József aljegyző. A bizottság tudomásul vette a havi jelentéseket s azután az ügydarabokat tárgyalta le.

Elmaradt a színház-határozat. A városi színház-bizottságnak ma délutánra kitűzött ülése közbejött akadályok miatt bizonytalan időre elmaradt. Ugy értesítünk, hogy Bethy László hívei miatt történt ez, akik remélik, hogy lemondó levelének visszavonására fogják bírni és ezzel új alakulást teremtenek a még mindig megoldatlan színház-kérdésben.

Debreczen közbiztonsága a múlt hóban. Február havában a rendőrség letartóztatott emberölés büntettségért 19, csalásért 2, rendőri kihágásért 215, összesen 237 egyént. 22 az ügyészségnek átadott, a többi rendőrileg nyert elintézt. A városról eltoloncoltak 48, keresztül toloncoltak 61, kényszerítve 48, utasítottak 33 egyént. A rendőrfőkapitányság, mint elsőfokú iparhatóság, 49 iparigazolványt adott ki, melyekért 560 korona folyt be iparoktatási célokra. A katonai létszám a következő volt: A közös hadseregben 1533 ember és 507 ló, honvédségi 1574 ember, 567 ló. Megemlíti még a polgármesteri jelentés, hogy a vízmű építése a befejezéshez közeleg; jelenleg az iznyomó gépek kipróbálása már folyamatban van. Befejezéshez közeleg a Piac utca 26. és 28. házastelkei a városi ház építése.

Lakbér a napidíjasoknak. A városi napidíjasok részére tudvalevőleg évi 300 K lakbért szavazott meg a közgyűlés, még pedig oly képen, hogy felére visszamenőleg megkapják az 1912. évre is. A határozat még belügyminiszteri jóváhagyást nem nyert, mikor a közgyűlés újabb határozatban megerősítette előbbi állásfoglalását, azonban elhejtette kimondani azt, hogy határozata az esetleges felelősségre tekintet nélkül végrehajtandó. A tanács az új határozatot is szabályszerűen kifüggesztette s bevárta a felelősségi határidőt, azonban — miután senki sem felelősséget meg a határozatot, mely a régebbi határozat alapján is végrehajtható lenne a törvény értelmében — úgy határozott, hogy a lakbért kiutalja. A kiutalás azonban nem történt még meg, mert a tanács sem tudja hány napidíjasnak jár a lakbér. A szervezeti szabályzat értelmében ugyanis csak 60 állandó napidíjas lehet, akiknek száma 70-re emelhető. A tény azonban az, hogy sokkal több a napidíjasok száma. A dolgon úgy fogunk segíteni, hogy a legrégebben szolgáló 60 vagy 70 állandó napidíjas fog csak lakbért kapni.

Adományok. Szabad Iskola javára a tegnapi zeneelőadás alkalmával páholyülés megváltás címén a következő adományok érkeztek be: dr. Láng Sándor 20 kor., dr. Szentes Zsigmond 20 kor., dr. Kardos Albert 10 kor., Lusztig Károly 10 kor., özv. Falk Arminné 10 kor., Szabó Elek 5 kor., Sztankay F. Béla 5 kor., Mihalovits Jenő 6 kor., Erős Jakabné 5 kor., Klein Ignáczné 5 kor., Glück Márton 5 kor., Horváth Magda 5 kor., özv. Csemetse 5 kor., özv. Kaiser Albertné 5 kor., Áczel Géza 5 kor., Móricz Ferenc 5 kor., dr. Oos István 3 kor., dr. Lindtner közjegyző 2 kor., M. N. 1 kor. Az adományokat hálással köszöni a Szabad Iskola igazgatósága.

Megszökött katona. Füzi Zoltán 39. gyalogezredbeli, tényleges állományú katona a hó 5-én a tilalom ejénére a laktanyából eltávozott és azóta nem tért vissza.

Az adózás. Február havában befolyt: egyenes adóban 352,611, hadmenjességi díjban 2166, Élelyjegyvedékben 54,256, jogilletékben befolyt 75,702, díjvedékben 2120, dohányjegyvedékben 21,945, foggyasztási és italadóban 3072 korona.

Nemzeti kávéházban a vasúttal szemben egy elsőrangú vonós zenekar közreműködése mellett hölgyekből álló dallársulat egész éjjel szórakoztatja a kávéházba járó közönséget. Belépni díj nincs.

A legfrissebb Pathe Híradó, ami a készülő sztréjk miatt csak ma jelent meg, szintén dus tartalmánál fogva kimagasló száma a remek két és fél órás műsornak. «Sportélet Tárlomnicon» című természeti képen létni fogja a közönség Magyarország összes portoló magánait. A többi kép: Mézeshetek után, Dupin és Clarinet, Nécsi matematikus, mind ujdonságok és humoros részét képezi a műsor-ami négy napig látható.

Ismét eltűnt két török tiszt Kaposvárról.

Musztafa őrnagy és Sakir kapitány

Emlékezetes még Ali Mumtáz vezérkari őrnagy és Hairi effendi hadnagy eltűnése Kaposvárról. A két török tisztnek most — mint Kaposvárról jelentik — követője akadt: vasárnap éjjel ismét megszökött két török tiszt, mert nem tudták már bevárni azt az időt, amikor megszabadulva a hadifogságból visszatérhetnek hazájukba. Musztafa őrnagy és Sakir kapitány az eltűntek.

Már hetekkel ezelőtt tervezte a magas termetű Musztafa őrnagy, hogy miképpen juthatna el hazájába. Már napokkal ezelőtt azután érdeklődött Musztafa őrnagy és egyik legjobb barátja, Sakir kapitány, hogy miképpen juthatnának el Kaposvárról azon az úton Konstantinápolyig, amelyen Ali Mumtáz ment haza. Szívesen szolgáltak felvilágosítással az őrnagynak.

Aszernap este Musztafa őrnagy és Sakir kapitány eltávoztak Kaposvárról és ez idő óta senki sem látta őket. A két török tiszt követte Ali Mumtáz őrnagy és Hairi effendi példáját: hétfőn éjjel elutaztak Kaposvárról és ma már minden bizonynyal Bukarestben vannak.

Musztafa őrnagy nem volt iskolázott katona, kőszakona sorból vitte fel az őrnagyságra és mint ilyen Ali Mumtáz plevjei seregében szolgált.

Mikor az ősszel a háboru kitört és a plevjei török katonaság a monarchia területén menekült, köztük volt Musztafa őrnagy is. Így került november havában Musztafa őrnagy Kaposvárra. Az utóbbi napokban különös szomorúság szállta meg a török katonát és hétfő éjjel aztán barátja, Sakir kapitány társaságában hazájába indult. Jobban érzik magukat a megtéptezett félhold birodalmában.

„APOLLO“ mozgó színház

Piac- és Miklós-u. sarok. Igazgató: Deési Alfréd. Folytonos bemenet. Telefon 762.

Szenzációs. Ujdonság: Itt először. **A trónörökös.** (A trón szármolyánál.) Dráma 5 felv.

Pathé Híradó Multheti világesemények. Es több humoros kép, csupa ujdonságok a 2 és fél órás műsor keretében Szombaton délután nagy gyermekelőadás félárrakkal

Makulatur papiros olcsón kapható a kiadóhivatalban:

Darabos-utca 7. Sz.

Uj lakóház építése. A katonai vegyesbizottság, amely a Debreczenben építendő lakóház ügyében folytatott tanácskozásokat tegnap Kovács József polgármester elnöklété alatt tartott ülésén a tárgyalásokat befejezte, a jegyzőkönyveket és térítványkimutatásokat a bizottság tagjai lárták.

Tűzeset Monostorpályiban. Monostorpályi községben az u. n. Német-szerűn tegnap este 9 óratájban egy nagy szalmakazal és a hozzá közel levő nagymennyiségű polyva meggyulladt. A szalma teljesen elhamvadt, a polyva pedig még most is ég. A tűz valószínűleg gyújtogatásból keletkezett. A kárösszege 1000 koronára tehető, melynek egyrésze biztosítás folytán megtérül. A károsultak: Berger Ignéz, Huszár Lajos, és Kovács András birtokosok.

Elütötte a villamos. Kaszás András, 53 éves talpigést tegnap délután a 17. számú villamoskocsit a Piac-utca 75. számú ház előtt elütötte. A talpigés a Csapó-utca felé hajtott s közvetlenül a sínpar mellett, a Piac-utca páratlan oldalán haladt amikor hirtelen észrevette a mellette elhaladó villamos kocsit. Mivel a lova fél a villamostól, hogy az összeütközést elkerülje, gyorsan leugrott hátul a talpigéről és a sín s a talpigé között levő szűk közleket a lovához ugrott, hogy azt az úttestre szorítsa. A villamos azonban a talpigés jobb lábát, mely közvetlenül a sín mellett volt, elütötte úgy hogy arca aközveztire vágódott. Sérüléseivel a merítők a kózkórházba szállították, ahol sebeit bekötötték, bevarrták s azután elbocsátva saját lábán ment a központi ügyeletre, ahol kihallgatták. Az esetért a villamos kocsit vezetőjét nem okolja, mert, állítás szerint, az cseppet sem, de ő zavarában leugrott a talpigéről s saját maga oka a bekövetkezett szerencsétlenségnek.

Meglopja a festvérét. Polgári Bálint Tizenháromváros-utca 45. szám alatti lakos panaszt emelt hűga, Polgári Ilona ellen, kit magánál tartott és aki onnan az idő alatt, míg ő a neje ellen elkövetett merénylet miatt vizsgálati fogságban volt, lakásából 324 korona 90 fillér értékű ingóságait elulajdonította, eladta s a kapott pénzt saját céljaira felhasználta.

Egy főhadnagy tragédiája. A nagyváradai társaságok egyik kedvelt tagja, a Rulkovszky-utcai honvédkaszárnya egyik legkiválóbb tisztje, Erdélyi Sándor honvédfőhadnagy, akit nálunk Debreczenben is sokan ismertek, tegnap reggel 8 órakor golyót röpített az agyába. A tragédiát a főhadnagy szolgálja vette észre, a ki az öngyilkosság története alatt távol volt a lakástól. Mikor hazaérkezett, Erdélyi Sándor véres arccal, lehanyatlott fejjel ült a pamtagon. Jobb kezének ujjai még görcsösen szorították a revolvert, melylyel életét kioltotta. Teste ekkor már egészen kihűlt s így a szolga csak a kasszinyában tartózkodó tisztet értesítette, akik mindjárt átvizsgálták a szerencsétlen sorsu ember iratait, hogy nem hagyott-e bucsuzó levelet hátra. Azonban semmiféle írást nem találtak, melyben okát adná öngyilkosságának. Tisztársai az utóbbi időben buskomorsógot észleltek rajta. Kerülte a társaságot s teljesen egyedül, elzárkózottan élt. Hir szerint szerelmes volt egy előkelő nagyváradai leányba, de bizonyos dolgok akadályokat gördítettek a házasság elé. Bizonyára ez is nagyban hozzájárult Erdélyi Sándor tragédiájához. Holttestét lakásáról szállították a csapatkórházba. Innen lesz a temetés díszes katonai pompával. A tragikus véget ért főhadnagyot a honvédeknek kíséri el utolsó útjára.

Lakást keresett és lopott. Bányai Péter, ne, Bethlen-utca 30. szám alatti lakó háztulajdonos ismeretlen tettes ellen panaszt tett a rendőrségen. Előadta, hogy tegnap délután, fél két óra tájban egy idegen, 20 év körüli, urit külsője fiatal ember jár a lakásán, azzal az ürügygel, hogy lakást akar a házban bérelni. A szobában a varrógépen egy bőrtárcsa volt, 100 korona készpénz tartalommal. Az

ismeretlen fiatalember eltávozott, de néhány perc múlva visszatért s kihasználva a kedvező alkalmat, hogy a szobában senkit sem talált, a pénztárcát ellopta. A rendőrség a nyomozást megindította. Az illető személyleírása a következő: termete alacsony, zömök, vállai szélesek, haja, szemöldöke barna, bajusza nincs, arca gömbölyű, kreol barna, sötétbarna fekéls; terden felül erő, krapp színű, uriszafésu hátulgombos télikabátot, fekete, keménykalapot viselt. A község figyelmé különösen felhívatik az illető egyénre.

Életunt leány. Tegnap este háromnegyed kilenc órakor, a Nyiregyháza felé haladó 5006. számú személyvonat a 114. számú őrház előtt Vértési Erzsébet 14 éves leányt, aki öngyilkossági szándékból a sínek közé feküdt, elgázolta s a testét, különösen a fejét összeroncolt. A vasuti őrség részéről Nagy János rendőrtizedes azonnal megjelent a helyszínén és a leánynál egy jevet talált, amelyben születőt elbocsúzik, bocsánatot kér tőlük s öngyilkossága indító okául életunt ágát említi. A súlyosan sérült leányt eszméletlen állapotban a mentők a kózkórházba szállították, és az öngyilkosságról a csendőrséget és a leány atyját, Vértési Gábor kőműves, Csillag-u. 106. alatti lakost értesítették. A s érületek ogy súlyosak, hogy életben maradásához remény nincs s miután a sérült eszméletlen állapotban volt kihallgatni nem lehetett. A borszasztó sérülések dacára a szerencsétlen leány még most is él.

A Debreczenvárosi Takarékpénztár r-t. üzemhelyisége Piac-utca 42 szám alatt azonnal kiadó. Értekezhetni Dr. Polgár Dániel irodájában ugyanett.

Legújabb.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

A képviselőházból.

Budapest, március 6. A képviselőház ma délelőtt 10 óra után megkezdte ülését. Az elnöki előterjesztés után a választójogi javaslat került tárgyalás alá. Legelőnek Rónay Jenő szólalt fel, a ki a városokra vonatkozólag kíván kedvezményeket.

Antal Géza a választói jogosultságot az irni-olvasni tudáshoz kívánja kötni és a titkosságot a rendezett tanácsu városokrai s kiterjeszteni.

Scitovszky Béla a nemzetiségekkel szemben a magyarság védelmét akarja törvényileg biztosítani.

Solymossy Ödön báró megnyugvással van a benyújtott javaslat iránt és azt egész általánosságban elfogadja.

Pop-Csicsó István nemzetiségi a nemzetiségek elnyomásától panaszkodik s minthogy a törvényjavaslatban megnyugvást nem talál, azt meg sem szavazza.

Tisza István polemizál Pop-Csicsóval és ki jelenti, hogy valóján az az állítás, mint ha Magyarországon a nemzetiségeket elnyomják; ellenkezőleg a nemzetiségek tulkapásai ellen erélyes intézkedéseket kellene tenni.

Sajnája, hogy az ellenzék nem vesz részt a tárgyalásban. Örül, hogy Magyarországon a radikális választójogi nem vihető keresztül. Az az állítás, mintha a munkapárt terrorizálna valóján.

Ezután Apponyi beszédére reflektálva kijelenti, hogy nagyon téved Apponyi, ha azt hiszi, hogy az Élet neki od gazat, mert az idő meg fogja mutatni, hogy ő helyesen cselekszik, mert a javaslatban minden jogos érdek megtalálja a magáét.

Örül annak, hogy a tervbe vett sztrájkot erélyes intézkedésekkel sikerült letörni, mert a szociálisták nagy vereséget szenvedtek volna, ha az bekövetkezik. Ő nem riad vissza semmitől, ha a nemzet érdekében erélyes intézkedésre van szükség.

Tiszát beszéde végén Lukács László melegen üdvözölte.

Ujabb kilépés a munkapártból.

Budapest, március 6. Kungovics Dávid képviselő Khuen-Héderváry Károly grófhhoz, a munkapárt elnökéhez ma levelet intézett, melyben kilépését bejelenti.

Képviselőválasztás Oklonden

Budapest, március 6. A Budapest székesfőváros polgármesterévé megválasztott Hejtai Ferenc lemondása folytán a megüresült oklondi választókerületben ma van a képviselőválasztás. Dániel Lajos báró munkapárti eldutan fél 3 órakor 300 szótöbbséggel vezet Urmössy József unitárius pappal, az ellenzék jelöltjével szemben. Dániel megválasztása bizonyos.

Ön a házszabályrevízió.

Budapest, március 6. A választójogi törvényjavaslatot előreláthatólag szombatig tárgyalják, amikor a házszabályrevízió kerül sorra, amelylyel hamar végeznek s azután bekezesztik a képviselőházat s megnyitják az új ülészakot e hó 15-én, amikor megválasztják a edlegációkat.

A kerületek beosztására az öszl kerül a sor.

Románia mozgósít.

Budapest, március 6. A legilletékesebb forrásból nyerjük az értesítést, hogy Románia Bulgária ellen a mozgósítást elrendelte.

A Népszavát megint lefoglalták

Budapest, március 6. A «Népszava» mai számát a királyi ügyészség izgatás miatt lefoglalta.

Mégis lesz sztrájk.

Budapest, március 6. A szociáldemokrata párt központi vezetősége a már ismert okok miatt a sztrájk országos megkezdését ezuttal találta célszerűnek, miért is a sztrájk egyelőre elmaradt. Minthogy azonban a szakszervezetek mindenütt követelik a sztrájkot, annak kitörése okvetlenül várható.

Belgiumban elhalasztották a sztrájkot.

Brüsszel, március 6. A szociáldemokrata által tervezett tömegsztrájk kedvezőbb időkre elhalasztott.

Az Uj Debreczen szerkesztősége Darabos-u. 7

Telefon 4-12.

CSARNOK Darabos - utca 7. sz.

A rejtelmes sziget. magas földszinti ház,

Jacob Roggeveen, holland hajós, egy háromszög alakú földdarabot fedezett föl az 1722. év husvétjának reggelén, az Oceanban, 2000 mérföldnyire déli irányban Délamerikától és 1400 mérföldnyire a legközelebb eső szárazföldtől. „Husvét sziget”, (Easter Island lett a neve az eddig ismeretlen föld rabnak, amelynek misztériuma mindmáig meg nem oldott rejtély volt a világ előtt.

Most végre talán elérkezik az idő, hogy megtalálják a misztérium megoldásának a kulcsát: Nagybritánia és az Egyesült államok egyaránt tudományos expedíciót küldenek a sziget megannyi rejtélyének felderítésére. Brit részről a British Muzeum szerel föl egy expedíciós hajót s a kutatás élén W. Scoresby Routledge fog állni, az amerikai részről küldött expedíció pedig W. E. Safford lesz, az Egyesült-Államok földművelési kormányának tisztviselője, a híres növénytudós és néprajzi tekintély.

Mi a misztikus ezen a 42 négyzetmérföld területű vulkanikus szigeten, amelynek mintegy kétszáz bennszülött lakója van?

A felelet erre csak az lehet, hogy: minden. Olyan történelmi emlékekkel van tele a Husvéti Sziget, amelyek együttvéve és külön-külön is egyaránt csupa válasz nélkül maradt kérdéssel szolgáltak eddig a historikusok számára.

Ötszázötven vésett és faragott kőemlék van a szigeten, valamennyi cyclopikus alkotásu, mindmegannyinak óriásiak a méreteik, olyanok, hogy meg kell még keresni a történelmi kort, amelynek termékei közé el lehet őket helyezni.

Az épületek, amelyeket eléggé ép állapotban találtak, ugyancsak gigászi kor maradványai. Van vagy száz ilyen kőépület, mindegyik legalább száz láb hosszú, a falaik hat láb szélesek, olyan benyomást kelt valamennyi, mintha erődívenyek lennének, miutha külön-külön várnak készültek volna.

Az épület óriási homiokzatán fölírások táblák vannak ismeretlen jelképes írással, előttük pedig óriási terraszok, amelyeket különböző szobrok díszítenek. És mindez nagyrészt lávával van bebitva. Van olyan ház meg szobor, amely egész szabadon áll, de legtöbbször csak egy darabka látszik ki a vulkanikus lávából.

A szobrok közül a legkisebb három láb magas, de olyan is akad, amelyet, ha visszaillesztjük a talapzatára, hetven láb lesz a magassága. Emlékeztetnek a talapzatok és a táblák fölírásai a perui jelképes írással, — de csak emlékeztetnek, mert nem olyanok.

Ugyaníly jelképes írással ellátott fatáblákat is találtak, de még senki sem tudta a hieroglifákat megfűteni, csak valószínűnek tartják, hogy ballról jobbfelé lehet azokat elolvasni. Az írás alapelve ugyanaz, mint az egyiptomi hieroglifáké, azaz képek és alakok helyettesítik a betűket! de ezeknek a hieroglifáknak a rajzai, eddigi megállapítások szerint, teljesen elütők az egyiptomitól.

Most talán majd megoldják a tudományos expedíciók a vulkanikus sziget rejtelmait. A tudósok talán majd megállapítják, milyen időkből való a rejtelmes sziget kulturája, hogyan fejlődött az ilyen tökéletessé az építészetben és szobrászatban és hogyan akasztotta meg az életét a vulkanikus kitörés, amelynek lávája alól most olyan hatalmas művészet került napvilágra.

Eddig csak egy bizonyos: hogy a sziget bennszülött lakói polinéziai törzsekből valók A többi a tudósok fogják eldönteni.

A szerkesztésért felelős: a lapfőigazgató.

mely áll egy 4 szobás utcai lakásból és egy 2 szobás utcai lakásból; e lakások alatt végig most egy nyomdai műintézet van,

**f. é. március 14-én
délelőtt 10 órakor**

a törvényszék árverési termében fog eladatni.

Kikiáltási ár 4400 korona. Árverezni szándékozók tartoznak 770 koronát készpénzben letenni, esetleg a felajánlandó összeg 10% át.

A ház most évenként tisztán 2400 koronát jövedelmez.

25000 óra

1 db kor. 2-50.

Legújabb párizsi fazon, 36 óráig pontosan járó, aranyozva, 18 karátos aranyból, 3 évi jótállással csak kor. 2-50, 2 óra kor. 4-80, 5 óra kor. 11-30. Egy legújabb fazonu párizsi aranyozott láncz 50 fillér, — láncz kor. 1-25. Kockázat kizárva. Nem tetszőrt a pénz vissza.

Utánvét mellett szállít az óra áruház:

A. KAPELUSZ

KRAKAU (Ausztria) Dietelsgasse 782.5-8

Egy okos fej

elszámítja azon virványokat, melyekkel a tápszerkémia a háziasszonyt megajándékozta.

Dr. Oetker sütőpor a 2. f. élelmezési pótlásul szolgál, mellyel kuglófokat, linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker pudingsora a 2. f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, egyszerű és olcsó utóledelt nyújt.

Dr. Oetker vanílienkaka a 12. f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és krém vaníliázására szolgál és teljesen pótolja a drága vanília esővet. Egy csomag tartalma 2-3 jó vanília-csövek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Ványek ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

Hajhullást,

zsiros és sötét haját,

o kollektív jelenségeket legbiztosabban megelőzhetjük, ha rendszeresen, legalább is hetenként 1-2-szer megmoszuk a haját és fejbőrt

fekete fej

jegyű

ibolya-

sampunnal

és főként

fekete fej Jegyű

kátrány-sampunnal.

A fej korpamentos lesz, a haj tömört és fényes, a ritka haj tömörtnek látszik!

Az a siker, amelyet a mindenütt ismert és kedvelt fekete fej jegyű kátrány-sampun napról-napra elér, abból is megállapítható, hogy egész sor kétes értékű utánszatot hoztak forgalomba, a mi miatt vásárlásnál különös gondossággal kell figyelni a melékelt védő jegyre. — Fekete fej jegyű kátrány-sampun onyha, teljesen ártalmatlan készítmény, míg a vizsgálatok szerint az utánszatok gyakran ártalmas anyagokat tartalmaznak és így a haj racionális gondoskása helyett kihallást idézik elő.

A fekete fej jegyű eredeti csomagolás hátkán 30 fillérért kapható minden gyógyszerárban, drográriában, illatszere- és szappanüzletben és fedrázókban is. Ahol nincs meg az eredeti preparátum, vagy hamisítványt kínálnak helyette, ott forduljanak a főraktárhoz:

Faiszil Ferenc, Budapest, VI. Mezőr-utca 12.

a honnan közölni fogják a legközelebbi elárult címét vagy 240 K előzetes beklüdező ellenében bérmentesen küldenek 8 csomagcsokráll. Utánvétellel való küldésnél 35 fillérrel több.

Hans Schwarzkopf, G. m. b. H. Berlin N. 3.

Főrangú hölgyek legkedvencebb szépségese
a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

Ezen kiváló arckenősebt az egész világon sok millió úrhölgy használja, mert a legújabb tudományos buvárlatok alapján készült arccrème és mert hírneves vegyészek állítása szerint ez a legjobb és teljesen ártalmatlan arc-szépítő és finomító. A Margit-crémot a bőr azonnal felveszi, miért is rögtön beáll a hatás, mely valóban meglepő, gyors és biztos. A bőr teljesen átalakul tőle és az üde, telt, bársonysima s rózsásfehér lesz. Bár nap alatt eltűnnek ráncok, redők, szoplok, májfoltok és mindennemű kitérés. A Földes-féle Margit-crème nemesak szépíti az arcot, hanem ápolja és megóvja az időjárás, a nap és szél minden befolyása ellen. Utánzatoktól és hamisítványoktól óvakodjunk! Kapható az egész világon. Fogyelje 1 és 2 kor. Margit-szappan 70 fill. Margit-puder 1 K. 20 fill.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, ARAD

KAPHATÓ: Debreczenben Balassa Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jósá és Jóna drog., Mihalovics Jónó, Mauthner Alfréd, Muraközy László, Tóth Béla H-Szoboszló Barbócs Zsigmond H-Böszörményben Bresey Gábor gyógyszárakban.

MEZŐ ARMIN

épületes, deszka és cserépkereskedés

Wesselégyi-tér 6. sz. alatt

(Berta-gözmalom mellett.)

Kárteien kívül, tehát olcsó árak. Mindenkinek saját érdeke, hogy szükségletét nállam szerezzé be

Hidem:

MÁRCIUS 7.

Alapított 1901-ben.

HOROVITZ ZSIGMOND

Könyvnyomdája

Darabos-utca 7. szám.

Levélpapírok, falragaszok,
számlák, meghívók, név-
jegyek és minden egyéb
nyomdai munkák a leg-
pontosabban készítettnek.
Szedőgép. Telefon 412.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle SEIDLITZ-POROK tartós gyógyhatása a legmagasabb GYOMOR- és ALTEST-BANTALMAK, gyomorköv, rögzült SZÉKREKEDÉS, májbántalom, VÉRTOLULÁS, aranyér és a legkülönbözőbb NŐI BETEGSÉGEK ellen, a jeles háziájszernak ötvízedeke óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLE SOS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel, a Moll-féle sósborszesz nevezetesen, mint a fájdalom- és illapító bedörzsöléshez köszvény, csúsz és a meg-hűléségéből következőkben a legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinemebbet, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női szappan, a bőr gyökere gondozásáért és ápolásáért egy gyermek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fill. Ot darabé 1 kor. 80 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjegyével van ellátva. Fő-szétküldés:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udv. száll. által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki megrendelések naponta posta-utánvót mellett teljesíthetnek. A raktárakban tesék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Apró hirdetések.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel a-karók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz elérhető, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próba-bevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

OLCSÓ és jó órák ékszerek legolcsóbban szerezhetők be G. S. parik Ádám órák és ékszerész-nél Debrecen, Hunyadi utca 12. Ugyanolyan arányban legolcsóbban eszközöltenek.

VARRÓGÉP Singer-féle, 240 koronás, egész új női ruha varrógép eladó. Bővebbet a kiadóban,

Házasság.

FELESÉGÜL VENNE középkorú, vagyonos hölgyet 44 éves, régi nemes családból származó nyugalmazott huszárkapitány. Lev. I.: „Huszárkapitány“ cimmal kádó-hivatalba.

BIZALMAS BARÁTJA lennék urinőnek, akit havonként segíelynek. Középkorú uriember vagyok ajánlatot: „Földbirtokos“ cimmal, a kiadóba

Legolcsóbb és legjobb hatású Hashajtó

NEUSTEIN FÜLÖP CUKROZOTT HASHAJTÓ LABDACSAI

(Neustein Erzsébet-pilulái)

felülmúlja minden tekintetben a hasonló készítményeket. Fenti szer mentes minden káros alkalmatástól, a legjobb sikerrel használják a súlyos bántalmainál, könnyű székletet szerezni egy vértüszítő gyógyszer sem ártalmatlanabb és alkalmasabb a

Székrekedés

leggyökése, mint a legtöbb betegség okozója. Cukrozott volta miatt, a gyermekek is szívesen veszik. Egy doboz 15 pilula tartalommal 30 fillér. Egy terecs 8 dobozzal tehát 120 pilulával 2 korona. A pénz előre küldése mellett bízmentve.

Óvás! Utánzatot óvakodjunk „Neustein Fülöp hashajtó pilulái“ tessék kérni! Csak akkor valódi, ha minden dobozban a törv. bejegyzés Szent Lipót védjegy a Fülöp Neustein gyógyszerész aláírásával fekete vörös nyomásban olvasható. A keresk. törvény által védett esomajainkon cégünknek rajta két lennie. Neustein Fülöp gyógyszerész.

Sz. - Lipóthoz Wier, Flankengasse 6.

Kapható Debreczenben: Kubek Sándor Mihailovits J., Muraközy László, Aranyi J. gyógyszerészeknél.

Névjegyek

1 óra alatt készülnek Horovitz Zsigmond nyomdájában Darabos-utca 7

Gyógyítható-e a tüdőbaj?

Ez a rendkívül fontos kérdés mindenkit foglalkoztat, aki asztma, tüdő- és égető tuberkulózis, tüdőcsucshurut, tüdővész, makacs köhögés, elnyálkásodás vagy állandó rekedtség gyötör s eddig nem talált orvoslást. Minden ilyenféle beteg kap tőlünk teljesen ingyen egy könyvet képekkel Guttman dr. orvostól a Finsen-gyógyintézet főorvosától a következő tárgyról: **Gyógyítható a tüdőbaj?** Azonkívül egy próbacsomagot kitűnő diétikus teáinkból. Ezeket magasztalják, akik eddig használták. Gyakorlott orvosok ezt a teát mint kitűnő diétikumot **tüdőbaj** (tüdővész), **asztma**, **krónikus gége- és gégehurut** ellen rendelték és magasztalják. A tea nem fűtős szer, **Lisber-féle növényekből** készült a melyeket császári rendeletre szabadforgalomba bocsátottak. Ára olyan olcsó, hogy a legszegényebbek is használhatják. Hogy minden betegnek minden rizikó nélkül alkalmat adjunk a tea kipróbálására s hogy a betegsége felől mindenkit fölvilágosíthassunk, elhatároztuk, hogy minden betegnek megküldjük a **Gyógyítható-e a tüdőbaj?** című német füzetet egy próbacsomag teával teljesen ingyen és bízmentesen. Tessék levelezőlapot írni **Puhlmann & Co** címre Berlin, 901. Müggelsparse 25.

forduljon minden or-deklódó, ki súlyi fektet elsőrendű fajtisza anyagra

NAGYENYED, RE
Alsó-magyarországi

Gyümölcsfaesemeték
cótányfák, díszeserjék, tölvelekek, kertészet-ványok, hegygyümölcsök stb.

SZŐLŐOLTIVÁNYOK
(elebranzé áru) európai és amerikai szőlőgyökere vesszők. Oktató dísz-árjegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőoltványtelepek

„Haszon földbérlet“.

Bihar-megye és Szilágy-megye határán, B.-Margitta városához közel, eddig saját kezelésben állott 1000 magyar holdas birtok 30 hold kitűnő faj termő szőlővel teljesen felszerelve 22,000 kor.-ért

bérbe adó.

Közelebbi felvilágosítással szolgál a „Budapesti Közevitő és Kereskedelmi Részvénytársaság“

BUDAPEST, VI Teréz-körút 15. Telefon 101-89

